

afsætte bestyrelsesmedlemmer, der misrøgter deres hverv.

Efter udvalgets opfattelse er der tillige behov for en ordning, som indebærer, at bestyrelsen skal indhente fondsmyndighedens forudgående samtykke til ekstraordinære dispositioner, som, selv om de ikke strider mod fundatsen, kan medføre risiko for, at fundatsen ikke overholdes. En sådan ordning er almindelig ved de stadfæstede fonde. Det er ikke hensigten at tillægge tilsynet beføjelser, der f. eks. svarer til aktionærkredsens beføjelser i aktieselskaber. Ordningen tager – således som det fremgår af formuleringen i lovudkastene – sigte på helt ekstraordinære dispositioner.

Endelig foreslås det, at tilsynsmyndigheden får adgang til under nærmere angivne betingelser at tage skridt med henblik på at sikre, at fonden opfylder sine forpligtelser med hensyn til uddeling til fondens formål.

4. I overensstemmelse med kommissoriet har udvalget overvejet, om den foreslåede tilsynsordning bør omfatte alle fonde, eller om visse fonde, navnlig fonde med begrænsede kapitaler og/eller familiefonde, bør undtages. Det kan således hævdes, at der ikke knytter sig nogen afgørende offentlig interesse til et tilsyn med små fonde eller med fonde, der ikke tjener almennyttige formål, herunder navnlig fonde, der alene er oprettet til fordel for medlemmerne af bestemte familier.

Udvalget er dog nået til det resultat, at det ikke vil være hensigtsmæssigt i loven at undtage bestemte grupper af fonde fra reglerne. Udvalget har herved lagt vægt på, at det vil være forbundet med betydelige vanskeligheder at udskille de fonde, som ikke skulle være omfattet. Dette skyldes bl. a., at begrebet »almennyttige« fonde efter udvalgets opfattelse ikke har et bestemt fast og entydigt indhold. Der henvises herved til den undersøgelse af begrebet almennyttig, der er optaget som bilag 3. Der er tale om en retlig standard, som næppe er egnet som kriterium for udskillelsen af bestemte grupper af fonde i relation til spørgsmålet om tilsyn med fondene. Hertil kommer, at mange fonde som nævnt har »blandede« formål, idet de dels skal virke til fordel for almene formål, dels til fordel for andre formål, herunder til fordel for en eller flere familier.

Endvidere har fondsstiftere hidtil gennem stadfæstelse af fondens fundats haft adgang til også for familiefondens vedkommende at opnå den sikring, der ligger i et offentligt tilsyn. Der er efter udvalgets mening ikke tilstrækkelig anledning til at ophæve det allerede etablerede tilsyn med de stadfæstede fonde eller at udelukke, at sådanne fonde undergives det i lovudkastene foreslåede tilsyn. En inddragelse af alle grupper af fonde under tilsynsreglerne – således som disse regler foreslås udformet – vil efter udvalgets mening næppe indebære nogen afgørende administrativ belastning for tilsynsmyndighederne.

Heller ikke fonde med begrænsede kapitaler foreslås som udgangspunkt undtaget fra det lovbestemte tilsyn. Udvalget foreslår imidlertid, at der gives justitsministeren adgang til at bestemme, at lovens bestemmelser helt eller delvis ikke skal anvendes på sådanne ikke-erhvervsdrivende fonde. Når udvalget har foretrukket denne løsning, skyldes det mere hensigtsmæssigt, at dette spørgsmål reguleres administrativt.

Udvalget finder endvidere, at den hidtidige adgang til at afvikle sådanne fonde, enten ved opløsning eller sammenlægning med andre fonde, bør opretholdes.

VI

En eller to love?

Udvalget har overvejet, om den foreslåede lovregulering af fonde bør ske i form af én lov, der indeholder regler også for erhvervsdrivende fonde, eller i form af særskilte love for de to typer fonde. Ved valget mellem disse to løsninger har udvalget taget sit udgangspunkt i den som bilag 4 optagne tilkendegivelse fra justitsministeriet og industriministeriet.

Udvalget er på denne baggrund kommet til det resultat, at der bør udarbejdes to særskilte love. Udvalget har lagt vægt på, at de erhvervsdrivende fondes særlige karakter gør det rimeligt, at de almindelige fondsretlige regler på en række punkter fraviges eller suppleres med regler, der – i overensstemmelse med de principper, som kendetegner selskabslovgivningen – gælder for de erhvervsdrivende fonde. Lovtekniske hensyn